

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ARZUHAN DOĞAN YALÇINDAĞ'IN

IGSİAD TOPLANTISI

AÇILIŞ KONUŞMASI

16 Şubat 2008

Isparta

TÜSİAD AVRUPA İŞ DÜNYASI KONFEDERASYONU (BUSINESSEUROPE) ÜYESİDİR

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 46 Tepebaşı 34420 İstanbul -Türkiye
Ankara: İrân Cad. No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara- Türkiye
Brüksel: 13. Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, N.W., Suite Nr. 300, Washington D.C.20037-USA
Berlin: Märkisches Ufer, 28 Berlin 10179 Germany
Paris: 33, Rue de Galilée 75116 Paris France

Tel: +90 (212) 249 19 29
Tel: +90 (312) 468 10 11
Tel: +32 (2) 736 40 47
Tel: +1(202) 776 77 70
Tel: +49 (30) 288 786 300
Tel: +33 (1) 44 43 55 35
www.tusiad.org

Faks: +90 212 249 13 50
Faks: +90 (312) 428 86 76
Faks: +32 (2) 736 3993
Faks: +1 (202) 776 77 71
Faks: +49(30) 288 786 399
Faks: +33 (1) 44 43 55 46

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.us
e-mail: berlinoffice@tusiad.org
e-mail: parisoffice@tusiad.org

Değerli Katılımcılar, Sayın Basın Mensupları

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

“KOBİ’lerde Finansman Sorunları ve Basel II” başlıklı bu toplantının açılışında sizlere hitap etme fırsatına sahip olmaktan son derece mutluyum. Bu fırsatı bana veren, Isparta Girişimci Sanayici ve İşadamları Derneği’ne teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum.

Bildiğiniz gibi, 2001 yılı ertesinde uygulanmaya başlanan ekonomik programın esas amacı istikrarı sağlamaktır. Nitekim, mali disiplinde sağlanan iyileşme, bütçe açıklarının azalması, reel faizleri ve enflasyonu hızla aşağı çekti.

Sağlanan istikrar ortamında ekonomik büyüklüklerin öngörülebilir olması, yatırımların önünü açtı ve 2002-2006 döneminde özel sektör yatırımları yıllık ortalama %20 artış gösterdi.

2007’de ise bu olumlu tablonun bozulduğunu gördük: Büyüme hızı yavaşladı, enflasyon hedeflenenin iki katına çıktı, YTL değer kazanmaya devam etti, cari işlemler açığındaki yükselme durdurulamadı. Bunun yanı sıra, mali disiplin yeniden bozuldu, faiz oranları maalesef büyümeyi destekleyecek seviyelerin çok üzerinde seyretti, işsizlik oranı yüksekliğini korudu ve verimlilik artış hızı yavaşladı.

2007 ayrıca dünya piyasalarındaki dengenin de bozulmaya başladığı bir yıl oldu. Amerika’daki yüksek riskli konut kredilerinin yarattığı zincirleme zararlar, bu zararların piyasada yarattığı güvensizlik, hükümetlerin müdahalelerinin yetersiz kalması, 2008’e büyük sorunların devredilmesine yol açtı.

Bütün bu iç ve dış gelişmelerin 2008 yılı Türkiye ekonomisine nasıl yansıtılacağına baktığımızda ise, ekonomi yönetiminin büyük bir ikileme karşı karşıya olduğunu görüyoruz.

Bu yıl bütçede öngördüğümüz %4 enflasyon oranı ve aslında mevcut sorunlarımızı çözmekte yetersiz olan %5 büyüme hızını yakalamamız, ekonomimizin geldiği noktada ve bu küresel konjonktürde kolay olmayacak.

Hedeflenen %4’lük enflasyona ulaşmak için para politikasında bir gevşeme olmaması gerekecek. Daralan uluslararası likidite karşısında, Türkiye’nin yurtdışından fon çekebilmesi için yüksek reel faiz politikasına devam etmesi kaçınılmaz olacak. Kısacası, Merkez Bankası’nın gelecek dönemde faiz politikasında temkini elden bırakmayacaklar. Öte yandan, Reel faizlerin mevcut seviyesi ile hem yüksek büyüme hızı elde etmemiz, hem de istihdam yaratmamız oldukça zor olacak.

Ancak, bu tabloya rağmen, soğukkanlı bir değerlendirmenin ve alınan yerinde kararların zamanında ve eksiksiz uygulanması ile çok şeyin değişebileceğine olan inancımızı da koruduğumuzu belirtmeliyim.

Her şeyden önce, 2008 yılında dünya ekonomisindeki gelişmelerin çok yakından izlenmesi ve para politikasında istikrarlı bir yaklaşım benimsenmesi gerektiği görüşündeyiz. İkinci önemli nokta, kısmen bozulan bütçe disiplininin 2008 yılında yeniden sağlanması... Bunun, yurtiçi ve yurtdışı yatırımcılara verilecek çok kuvvetli bir mesaj olacağına inanıyoruz. 2008’in kayıp bir yıl olmaması için, reform ivmesinin yeniden yükseltilmesi de bir başka gereklilik olacak.

Burada, özellikle şirketler kesiminde rekabet gücünün daha da artmasına imkân sağlayacak mikro reformlara vakit kaybedilmeden hız verilmesi gerektiğinin altını çizmeliyiz. Bu reformlar, şirketlerimizin finansmana erişimini kolaylaştıracak, artan maliyet baskıları karşısında verimliliklerini yükseltmelerine imkân sağlayacak, üretilen ürünlerin katma değerini yükseltecek. Ayrıca, inovasyonu teşvik edecek, yaratılan değerlerin yatırımı ve istihdamı artırmaya tahsis edilmesine imkân verecek. Böylece, daralan finansman imkânları, finansmana erişim koşullarının iyileştirilmesi ile dengelenebilecek...

Finansmana erişim koşullarındaki iyileşme, Türkiye'nin BASEL II standartlarını uygulama takvimi ile de yakından ilişkili. Çünkü, yaşanmakta olan uluslararası finansal krizin sonuçlarından birisi de finans sektöründeki düzenlemelerin daha da sıkılaştırılması olacak.

Bildiğiniz gibi, Türkiye 2008 yılında uygulayacak olduğu BASEL II standartlarını, 2009 yılı başına ertelemiştir. Önümüzde ki hazırlık yılını ve sonra ki geçiş dönemlerini iyi değerlendirmeliyiz.

Basel II ile beraber risk bazlı kredi fiyatlama sistemine de geçilecek. Bu sistem, "rating" anlamında, düşük dereceli kuruluşlar için maliyet artışı, yüksek dereceye sahip firmalar için de maliyet düşüşü anlamına geliyor. Yani, mevzuattaki bu değişiklik reel sektör firmalarını yakından ilgilendiriyor.

Bu standartlar, finans sektörünün kurumsal risk yönetimini güçlendirmekle kalmayacak, kurumsallaşma doğrultusunda mesafe kat etmiş olan şirketlerimizin rekabet gücünün yükselmesine de imkan sağlayacak. BASEL II standartlarını, bu çerçevede, şirketler kesiminin yeniden yapılanma sürecinde bir adım olarak görmek gerekiyor. Bir açıdan baktığımızda tehdit oluşturabilecek bu standartları, başka bir açıdan baktığımızda şirketlerimizin yeniden yapılanmasının yolunu açan bir fırsata dönüştürmemiz mümkün.

Kuşkusuz KOBİ'lerin işi zor ama reel kesim, bankacılık kesimi ve düzenleyici otorite arasında görüş alış-verişi yolları sağlıklı işletilirse, reform sürecinin getireceği maliyetler doğru tespit edilirse, bu maliyetler henüz ortaya çıkmadan harekete geçilip, şirketler kesiminde dönüşümün önü açılırsa, zorluklar bir avantaja dönüştürülebilir.

Tabii burada sıraladığımız tüm bu politika ve eylemleri gerçekleştirebilmek ancak bu süreci iyi yönetebilmekle, ekonomiye konsantre olmakla, mevcut koşulları, seçenekleri ve politikaları salım kafayla değerlendirmek ile mümkün olabilir. Diğer bir deyişle Türkiye'nin net bir vizyon ve yol haritası sergileyerek, risk primini yönetmesi gerektiği açıktır.

Amacımız, ülkeyi yeniden düşük enflasyon-hızlı büyüme sürecine sokmak, Türkiye'nin bu süreçten ekonomisini yenileyerek çıkmasını sağlamak, olmalıdır.

Değerli katılımcılar,

Bütün bunlar, çalkantısız, istikrarlı bir siyasi ortama sahip olmayı ve Türkiye'nin gelişmiş ülkeler ligindeki yerini tereddütlere yer bırakmayacak şekilde, net bir biçimde ortaya koyabilmeyi gerektirir.

Bu koşulların altını çiziyoruz, çünkü içinde yaşadığımız günlerin, bu koşulları yerine getirmekten çok uzak bir görünüm sergilediğini düşünüyoruz.

Ülke olarak yenilenen meclisten ve yeni kurulan hükümetten beklentimiz, geçmiş dönemin tecrübesi ile, reform sürecine hız kazandırması ve toplumumuzu kenetlemesiydi. Oysa bugün itibariyle reform sürecinde ciddi bir atalet, toplumda ise maalesef kutuplaşma görüyoruz.

Bugün itibariyle siyasi gündemimizi dalgalandıran konu özünde üniversite camiasını, öğretim üyeleri ve öğrencileri ilgilendiren bir konudur. Zaman içinde, yüksek öğretim kuralları çerçevesinde yumuşak bir geçiş ile halledilebilecek iken, bugün siyasi istikrarsızlık nedeni haline gelmiştir. Konunun, iki kısa anayasa maddesi değişikliğine indirgenmesi ve bu şekliyle meclise getirilmesi yanlış bir adım olmuştur.

Kaldı ki bu anayasa değişikliklerinin karşı karşıya kalacağı muhtemel hukuki engellerin de iyi hesap edilmediğini açıklıkla görüyoruz. Ayrıca bu konudaki söylemlerin toplumda gerginliğe ve tedirginliğe neden olacak şekilde genişlediğine şahit oluyoruz. Adeta süreç kontrolden çıktığı izlenimi veriyor.

Dolayısıyla bu konunun sadece üniversitelerimiz ile sınırlı kalmasını sağlayacak, kamu kesimi ve orta öğrenime genişlememesi için mevcut hukuki güvencelerin güçlendirilmesine ihtiyaç olduğu görüşündeyiz.

Ne yazık ki, siyasi kültürümüz ulusal öneme haiz konuları yeterli zaman ayırarak, derinlemesine ve sükûnet içinde tartışma alışkanlığı geliştiremedi.

Oysa bambaşka bir tablo sergileyebilirdik, demokratik reformlarımızı, özgürlükleri en geniş anlamda hayata geçirecek şekilde, çok önceden tamamlayabilirdik.

Yüksek öğrenim kurumlarımızı, yenilikçi, yaratıcı, araştırmacı, bilimsel bilgi üreten kurumlar haline getirebilirdik. İlk ve orta öğretimde 12 yıllık zorunlu eğitime geçmiş olabilirdik.

Demokratik katılımı geliştirip, güçler ayrılığı prensibini Anayasal zeminde yeniden olması gerektiği gibi tesis edebilirdik. Oysa şu anda yaptığımız, Yasama-Yürütme –Yargı dengesini Yürütme lehine bozacak yeni girişimler yapmak.

Sorunlara ideolojik kalıplarla yaklaşmayıp akılcı bir yöntem benimseyebilseydik Türkiye ekonomisini bugün rekabete çok daha kolay hazırlayabilir, refah toplumu idealimizin çok daha hızlı gerçekleştirebilirdik. Elbette, yukarıda sayılan sorunlar bir hamlede çözülüp geride kalmayacaktı. Toplum ve kurumlar tarafından içselleştirilmesi zaman alacaktı. Ama ekonomik ve sosyal gelişmeye odaklanabilmek, eğitimin yaygınlığını ve kalitesini yükseltebilmek bu sürecin hızlanmasını sağlayabilecekti.

İşte Avrupa Birliği'ne de bu açıdan bakmak gerekir. Avrupa Birliği'ne tam üyelik hedefimiz, salt ekonomik bir konu değil, aynı zamanda toplumsal bir projedir. Üretimimize olduğu kadar, tüketimimize, çevremize, sağlığınıza, eğitimimize, yaşamımıza yeni ve daha yüksek standartlar getiren bir süreçten söz ediyoruz. Burada sözünü ettiğimiz çağdaş, demokratik bir refah toplumuna ulaşma sürecidir.

Zaten Türk halkının refah beklentisinin ve iyi bir yaşam standardına kavuşma arzusu, AB uyum süreci ile birebir örtüşmektedir.

Değerli katılımcılar,

Önümüzdeki zor dönemi aşabilmek siyasi istikrar, doğru gündeme odaklanma ve kararlı liderlikle mümkündür. Ekonomide yeni bir vizyonla, yeni bir şevk ile harekete geçerse, yeni bir atılımı başlatmamız mümkün olabilir. Duraklamaya uğrattığımız reformları yeniden devreye sokarak AB sürecini iyi yöneterek kalıcı bir yapısal dönüşüm sağlayabiliriz.

Bunun için öncelikle, gündemi yerli yerine oturtmak zorundayız. Türkiye dar gündemli ve kutuplaştırıcı siyasetler yüzünden geçmişte çok zaman kaybetti. Bugün artık kutuplaşma ve gerginlik içine girmek yerine, ülkemizin ve tüm bireylerin refahını arttıracak ekonomik ve sosyal politikalar çevresinde kenetlenmeliyiz.

TÜSİAD olarak, kendimizi Cumhuriyet'in demokrasi, laiklik, çağdaşlık ve refah ideallerinin taşıyıcısı, toplumsal gelişmenin gönüllüsü olarak görüyor ve ilgili tüm süreçlerde aktif olmaya devam edeceğimizi bir kez daha hatırlatıyoruz.

Teşekkür ederim.